

EVA-MARIA BAST

Kuningatar Elisabet

Romaani
kuningatar
Elisabet II:n
elämästä

BAZAR

EVA-MARIA BAST

Kuningatar
Elisabet

Suomentanut Hanna Fauster

BAZAR

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentanut Hanna Fauster
Saksankielinen alkuteos *Die Queen – Elizabeth II*
Copyright © 2023 Piper Verlag GmbH, München/Berlin
Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-403-109-7

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

EVA-MARIA BAST

Kuningatar Elisabet

Elisabet II

Kuningattarena hän hallitsi maata,
ja aviovaimona ja äitinä hän kamppaili
löytääkseen täyttymyksen

ROMAANI

*In Loving Memory
of Her Majesty
Queen Elizabeth II
1926–2022*

1. osa

1956-1957

1. luku

”NYT HÄN TULEE”, Elisabet sanoi hermostuneena. Edellisenä päivänä oli ollut Elisabetin kolmekymmentävuotissyntymäpäivä. Nyt hän seisoi ikkunan ääressä Windsorin linnassa ja katsoi ulos linnaan johtavalle ajotielle. Linnan eteen molemmin puolin tietä oli kerääntynyt ihmisiä katsomaan ”B”:n ja ”K”:n saapumista. Näin nimitettiin nyt pian täällä vierailevia Bulganinia ja Hruštšovia heidän englanniksi lausuttujen sukunimiensä alkukirjaimien mukaan.

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen pääsihteeri Nikita Hruštšov ja Neuvostoliiton pääministeri Nikolai Aleksandrovitš Bulganin olivat saapuneet ”City of Wells” -erikoisjunalla numero 34092 Victoria Stationille 16. huhtikuuta, eli viisi päivää ennen Elisabetin syntymäpäivää. Asemalla heitä oli ollut vastassa pääministeri Anthony Eden. Vastaanotto oli tapahtunut ilman punaista mattoa, eikä yleisöä ollut päästetty paikalle. Juna-aseman matkatavaralokerot oli jopa tyhjenetty, koska pelättiin, että joku olisi saattanut piilottaa sinne kommunistinvastaisen Molotovin cocktailin. Kaikki oli kuitenkin mennyt hyvin, ja nyt oli vuorossa vierailu Windsorin linnaan.

”Yritä vain pysyä rauhallisena, Lilibet”, Philip neuvoi rennosti mutisten. Hän makoili Elisabetin selän takana sohvalla

ja oli syventynyt sanomalehden lukuun. ”Kyllä Hruštšov pitää itsensä kurissa ja käyttäytyy kunnolla.”

Elisabet rypisti otsaansa ja sanoi: ”Minä todellakin odotan, että hän tekee niin.”

”Ja silti Eden oli äärimmäisen pingottunut. Varsinkin, koska Bulganin ja Hruštšov olivat antaneet hyvin negatiivisia lausuntoja Britanniaa Burman-matkansa aikana.”

”Aivan”, Philip sanoi. ”Ja jos minun tietoni pitävät paikkansa, Eden lähetti Moskovaan kyselyn, miten nämä lausunnot oli tarkoitus ymmärtää ja olisiko vierailu kuitenkin parempi perua. Bulganin oli säikähtänyt tätä toden teolla ja painotanut, että molemmat odottavat vierailua ilolla ja haluavat pyrkiä parantamaan Neuvostoliiton ja Britannian suhteita. Tämän lisäksi Bulganin oli täydentänyt, että nämä lausunnot olivat koskeneet menneisyyttä eivätkä suinkaan nykyä.”

”Mistä sinä taas tiedät tämän kaiken?” Elisabet kysyi.

”No”, Philip sanoi, ”vaikka vaimoni ei puhukaan kanssani valtion asioista, minulla on silti lähteeni, ja se taatusti auttaa sinua, rakkaani. Useampi näkökanta ei voi koskaan olla haitaksi.”

Elisabet nyökkäsi. Philip oli kyllä oikeassa. Ja vaikka Elisabet olikin kysynyt asiasta ja teeskennellyt, ettei tietäisi Philipin lähteistä mitään, hän tiesi varsin hyvin, että Philip sai useimmiten tietonsa torstaiklubilta, johon kuului liuta korkearvoisia herroja politiikan alalta ja seurapiireistä.

”Minulle kerrottiin myös, että Eden oli päässyt eroon alun varautuneisuudestaan vietettyään muutaman tunnin neuvostoliittolaisten vieraidemme seurassa”, Philip sanoi.

”Ai siksikö, että Hruštšov ja Bulganin ovat niin charmanteja?” Elisabet kysyi. ”Enpä oikein usko, että tällainen tekisi vaikutuksen Edeniin.”

”Pikemminkin sen takia, että Eden pelkää ajavansa Neuvostoliiton amerikkalaisten syliin, jos hän on liian epäkohtelias. He söivät sitten tosiaan vieraiden kunniaksi borssia ja joivat ranskalaista samppanjaa, ja tunnelma parani. Edenin mielestä Hruštšov ja Bulganin olivat hyvin kiinnostavia ja älykkäitä puhekumppaneita. Ja viikonloppu Chequersissa, Edenin maalaiskartanossa, oli ilmeisesti hyvin miellyttävä.”

”No, sehän kuulostaa hyvältä.” Elisabet nyökkäsi helpotuneena, koska hän pystyi ymmärtämään paremmin kuin hyvin Edenin jännittyneisyyden. Tämähän oli ollut yhteensä kaksitoista vuotta ulkoministerinä ennen kuin hänestä oli tullut pääministeri. Ja ulkoministerin virassa Eden oli ollut todistamassa, kuinka presidentti Roosevelt oli pilkannut Churchillia Stalinin edessä Teheranin konferenssissa. Rooseveltin tarkoituksena oli ollut saada Stalin omalle puolelleen. Toisaalta Hruštšov ei ollut tunnetusti mikään Stalinin ystävä.

”Älä nyt viitsi murjottaa tuolla lailla”, Philip sanoi, asteli vaimonsa taakse ja otti tämän syleilyynsä. Philip mietti vähän aikaa ja sanoi sitten: ”Luulenpa, että minun on vielä hieman kutkuteltava sinun huumorintajuasi. Kerron sinulle erään tarinan, jonka kuulin Dickieltä: Kun Nikolai I tuli Lontooseen vuonna 1844, hän oli vieraana täällä Windsorin linnassa ja käski heti tuomaan itselleen heiniä.”

Elisabet nauroi. ”Minä tiedän. Tunnen tuon tarinan. Yksityissihteerini Michael Adeane kertoi sen minulle valmistellessaan minua tämänpäiväistä vierailua varten, kun puhuimme brittien ja venäläisten välisistä suhteista. Tsaari Nikolai oli selittänyt, että hän ei pystyisi nukkumaan muualla kuin lattialla – ja nimenomaan heinillä.”

”Vai niin”, Philip huokaisi pettyneenä. ”Ja minä kun luulin, että olisin voinut hieman piristää sinua sillä tarinalla.”

”Kyllähän sinä piristitkin”, Elisabet virkkoi. ”Minä olin nimitäin jo ehtinyt unohtaa sen. Ja Hruštšov ilmeisesti rakastaa hevosia. Siinä tapauksessa hän ei voi olla muuta kuin hyväsydäminen ihminen.”

Sillä hetkellä ovi avautui. Anne ja Charles tulivat sisään, ja heidän perässään huoneeseen astui heidän lastenhoitajansa Helen Lightbody.

”Te näytätte ihastuttavilta!” Elisabet huudahti ja kumartui antamaan pienelle vaaleatukkaiselle tyttärelleen suikon otsalle. Hän myös nyökkäsi ystävällisesti seitsemänvuotiaalle Charlesille.

”Täällä on kamala meteli”, viisivuotias Anne valitti, kun moottoripyörät ajoivat juuri ulkona linnan ohi. Anne tarrautui kiinni Helen Lightbodyyn.

”Tule tänne”, Elisabet sanoi Annelle ja ojensi käsivartensa tyttöä kohti. ”Herra Bulganin ja herra Hruštšov ovat oikein mukavia, usko pois.”

Elisabet lähti huoneesta Philip ja lapset perässään ja meni alas. Myös Helen Lightbody tuli mukaan. Lastenhoitaja pyyteltäisi taka-alalla ja ottaisi lapset huostaansa sen jälkeen, kun vieraat oli vastaanotettu.

Hruštšov osoittautui erittäin miellyttäväksi mieheksi. Hänellä oli pyöreät kasvot ja hyvin lyhyet hiukset. Bulganin vaikutti hieman ankarammalta, ja hänellä oli pieni pukinparta. Nämä molemmat herrat tervehtivät Elisabetia ja Philipiä tyylikkäästi ja ystävällisesti, ja sitten Neuvostoliiton kommunistisen puolueen keskuskomitean pääsihteeri kumartui pikku-Annen ja pikku-Charlesin puoleen. ”Minä toin paljon kirjoja mukaan. Ja makeisia. Pidättekö te makeisista?”

Elisabet tunsi niskassaan Helen Lightbodyn katseen. Elisabetilla oli ollut viime päivinä lastenhoitajan kanssa erimielisyyksiä etenkin Charlesin ruokatottumuksista. Elisabetin mielestä Helen Lightbody ei tarjoillut hänen lapsilleen riittävän terveellistä päivärुokaa, ja lastenhoitaja antoi lasten syödä liikaa makeisia. Elisabetin harmiksi lastenhoitaja ei totellut hänen määräyksiään, vaan keksi aina keinon saada oman tahtonsa läpi.

Koska lapset olivat ujoja eivätkä saaneet sanaakaan suustaan, Elisabet otti tilanteen haltuunsa, hymyili Hruštšoville ja sanoi: ”Lapset rakastavat makeisia.”

”No niin, katsotaanpa sitten, missä lahjat oikein viiptyvät”, Hruštšov toittoti. ”Ja minulla on yllätys myös sinun äidillesi.”

Näin sanoen Hruštšov iski silmää Charlesille. Tämä kääntyi neuvottomana ja apua etsien Helen Lightbodyn puoleen.

”Tämäpä on kovin huomaavaista teiltä”, Elisabet sanoi ja selitti sitten päättäväisen tiukasti, mutta ystävällisesti: ”Seuraavaksi viemme teidät tutustumaan Windsorin linnaan.”

”Tämä on meille suuri ilo!” Hruštšov vastasi, ja myös varautunut Bulganin näytti olevan mielissään.

”Windsorin linnan tarina juontaa juurensa Vilhelm Valloittajan ajoista”, Elisabet jutusteli. Samalla Helen Lightbody poistui lasten kanssa huomaamattomasti paikalta. Elisabet jatkoi kertomista: ”Linna on ryhmittynyt tämän tekokukkulan ympärille. Nykyään tämän kukkulan laella seisoo pyöreä torni. Tänne Vilhelm Valloittaja pystytti aikoinaan ensimmäisen puisen linnan.”

”Kerta kaikkiaan vaikuttavaa”, Bulganin kommentoi.

Elisabet oli vähällä sanoa, että venäläisillä tsaareilla oli myös ollut todella komeita linnoja, mutta viime hetkellä hän nielaissi lauseen ja sai pidettyä suunsa kiinni. Se ei olisi varmastikaan

ollut kovin tervetullut huomautus kommunistien seurassa. Elisabetin oli myös parasta olla mainitsematta tsaari Nikolaita ja heiniä koskevaa kaskua, vaikka nämä kaksi herraa olisivatkin varmasti pitäneet tarinaa huvittavana. Sen sijaan he jatkoivat vierailua ja kävelivät nyt St. George's Hallin poikki. Hruštšov ja Bulganin hämmästelivät salin loistoa.

”Oletteko te ehkä kiinnostuneita maalauksista?” Philip kysyi. ”Siinä tapauksessa meidän on näytettävä teille Garter Throne Room. Siellä on nimittäin mainio taulu vaimostani. Se maalattiin vasta kaksi vuotta sitten.”

”Ei se ole niin kiinnostava”, Elisabet vähätteli ja lisäsi sitten vielä nopeasti: ”Meidän on kiittäminen kuningatar Marya siitä, että meillä on niin lukuisia taideteoksia täällä Windsorin linnassa. Hän oli isoäitini ja vietti täällä mielellään aikaa – mekin vietimme hänen kanssaan tässä linnassa monia ihania viikonloppuja.”

”Olen pahoillani Teidän isoäitinne poismenosta, vaikka siitä onkin jo kolme vuotta”, Hruštšov sanoi. Hän oli ilmeisesti hyvin perillä asioista.

”Kiitos”, Elisabet vastasi hymyillen. ”Mutta nyt te olette varmasti janoisia – ja onkin sopivasti jo tee aika. Jos saan pyytää teitä tännepäin.”

Tunnelma oli mitä mainioin myös yhteisen teetetken aikana, ja seurue keskusteli vilkkaasti keskenään.

”Leningrad on varmasti äärimmäisen mielenkiintoinen kaupunki”, Philip sanoi otettuaan siemauksen teetä.

”Niin todellakin on”, Bulganin vahvisti. ”Me olemme kaupungista hyvin ylpeitä.”

”Valitettavasti en ole koskaan ollut siellä”, Edinburghin herttua valitteli. ”Mutta minä olen aina unelmoinut pääseväni joskus matkustamaan sinne.”

”Tämä toive on helppo toteuttaa”, Bulganin vastasi. ”Teidän tarvitsee vain sanoa, ja me otamme Teidät sydämellisesti vastaan.”

”Me näytämme Teille Leningradin ja tietysti myös Itämeren laivaston, joka on yksi Neuvostoliiton merivoimien laivastoista”, Hruštšov jatkoi ajatusta. ”Ja tietysti näytämme Teille kaiken muunkin, mikä Teitä vain kiinnostaa.”

Elisabet oli liikuttunut innosta, jota neuvostoliittolaiset vieraat osoittivat. Philip oli oikeassa. Hänen ei todella olisi tarvinnut olla huolissaan näiden kahden herran vierailusta.

”Ja nyt kun kerran puhumme merenkäynnistä”, Philip sanoi juuri sillä hetkellä. ”Eikö olekin huvittavaa, että englantilaiset kauppiaat, jotka etsivät 1500-luvulla pohjoista meritietä Kiinaan, päätyivätkin Venäjälle?”

”Kyllä”, Bulganin vastasi. ”He saapuivat Arkangeliin, joka oli silloin Venäjän ainoa reitti maailmanmerille.”

He hymyilivät toisilleen. Sitten Hruštšov sanoi yhtäkkiä aivan suoraan: ”Olkaa niin hyvä ja antakaa anteeksi avoimuuteni, Ma’am ja Sir, mutta minä en olisi ikinä uskonut tuntevani oloani Teidän seurassanne näin mukavaksi. Olisin odottanut, että... Niin, no, siis...”

Elisabet hymyili ja uskalsi nyt sittenkin viitata toiseen tsaariin: ”Jo tsaari Aleksanteri I oli valittanut aikoinaan, että etiketti rajoitti häntä liiaksi. Me halusimme säästää teidät siltä. Aleksanteri oli mennyt Lontoon telakalle puhumaan satamatyöntekijöiden kanssa. Nämä olivat sitten riisuneet tsaarin hevoset valjaista ja vetäneet häntä pitkin katuja.”

Hruštšov tunnusti nyt hymy huulillaan: ”Totta puhuen minä ja herra Bulganin tosiaankin myös pelkäsimme sitä, mutta pelko osoittautui ainakin Teidän kanssanne turhaksi. Omalta osaltamme haluamme tehdä parhaamme, jotta Teidän

vierailustanne meidän luonamme tulisi mahdollisimman miellyttävä. Esittämämme kutsu on aina voimassa.”

”Kiitän teitä koko sydämestäni”, Philip sanoi. ”Ja me ta-
kuulla vielä tartumme tarjoukseen.”

”On melkein harmi, että meidän on sitten kyllä matkustet-
tava meidän valtiollisella lentokoneellamme”, Elisabet sanoi
ja lausui näin kohteliaisuuden vieraille. ”Teidän TU 104
-koneenne teki minuun nimittäin melkoisen vaikutuksen. Se
on kaarrellut jo useamman kerran palatsin lähistöllä.”

Hruštšov virnisti. ”Minäpä paljastan Teille nyt jotain”, hän
sanoi. ”Me annamme lentokoneemme lentää täysin tarkoi-
tuksella Lontooseen, jotta kaikki näkevät, miten hieno suihku-
moottoreilla varustettu kone meillä on. Sehän on sentään
maailman johtava matkustajalentokone.”

”Rehellisyys palkitaan”, Elisabet sanoi. ”Ja siksi minäkin
tunnustan teille: minä tekisin itsekin juuri niin, ja ihailen sitä
lentokonetta kovasti. Se on erittäin laadukas ja erityinen
kone.”

”Me emme valitettavasti voi lahjoittaa tätä lentokonetta
Teille”, Hruštšov johti keskustelua nyt siihen, mitä hän oli
halunnut tehdä jo heti saavuttuaan. ”Mutta meillä on Teille
kasapäin muita lahjoja. Ja lapsille myös. Ja tietysti Teidän
arvon äidillennekin.”

”Miten valtavan ystävällistä.”

”Tärkeintä lahjaa varten minun on kuitenkin pyydettyvä
Teitä tulemaan ulos”, pääministeri Bulganin sanoi nyt.

”Ulosko?” Elisabet kysyi ihmeissään. Sitten hän nousi ylös.

”Uskon, että lahja miellyttää Teitä, Ma’am.”

Kun he astuivat sisäänkäynnin portista ulos, Elisabet ei ollut
uskoa silmiään. Uljaan ja kullanuskeana hohtavan hevosen

selässä istui mies kuin suoraan saduista runsaasti koristellussa tšerkessien kansallispuvussa.

”Hyvää syntymäpäivää, Teidän Majesteettinne”, Hruštšov sanoi juhllallisella äänellä. ”Me mietimme tietenkin kovasti, mikä voisi olla sopiva lahja, ja koska tiesimme, että olette innokas hevosten ystävä, me ajattelimme, että mikä voisikaan olla parempi lahja kuin hevonen.”

Sitten Hruštšov osoitti hevosen selässä istuvaa jockeytä. ”Ali Taghieyev saattoi tämän orin yhdessä eläinlääkäri Stogovin kanssa Englantiin.”

Taghieyev kumarsi epävarmasti päällään. Ilmeisesti hän ei tiennyt, kuinka hänen olisi pitänyt tervehtiä Elisabetia asianmukaisesti. Siksi hän nosti hattuaan ja sanoi: ”Sydämelliset onnittelut syntymäpäivänne johdosta, Teidän Majesteettinne.”

”Kiitos, miten ystävällistä.” Elisabet hymyili. ”Kiitos myös suuresta vaivannäöstänne. Oliko teillä rasittava matka?”

”Kieltämättä kyllä oli”, Ali myönsi. ”Me teimme kauan matkaa.”

”Kertokaa minulle matkanne etapeista”, Elisabet pyysi.

Ali katsoi Bulganinia ja Hruštšovia kysyvästi, ja kun nämä nyökkäsivät hänelle rohkaisevasti, hän sanoi: ”Me matkustimme ensin tavaravaunussa Moskovaan, missä annoimme tutkia hevoset perusteellisesti.”

”Hevosetko? Mutta hevosiahan on vain yksi”, Elisabet kysyi ymmärtämättä, mistä oli kyse. Sillä hetkellä Hruštšov keskeytti hänet hieman epäkohteliaasti. ”Tämän hevosen nimi on Melekush. Se on...”

”Ahaltekinhevonen”, Elisabet sanoi innostuneena vieraansa puolesta. ”Rotu on kuuluisa sen karvan metallisen kimaltavasta hohdosta.”

”Aivan oikein, Ma’am”, Hruštšov kiirehti vahvistamaan Elisabetin sanat. ”Nimi on peräisin Ahalin keitaasta, joka sijaitsee alueella, missä Kopetdag-vuorijono muuttuu vähitellen matalammiksi kukkuloiksi. Ja *tek* tulee tässä keitaassa asuneen ja näitä eksoottisia hevosia kasvattaneen turkmenialaisen heimon nimestä.”

Elisabet säteili. ”Minä tiedän”, hän sanoi. ”Ja tiedän myös, että rotu on mahdollisesti jopa vielä vanhempi kuin arabianhevosten rotu. Ja sen rotupuhtaus on ainutlaatuinen.”

”Ja tällä on varmasti tekemistä sen kanssa, missä hevoset on kasvatettu. Alueella on ainutlaatuinen sijainti”, Bulganin lisäsi nyt. ”Ahalin keidas pysyi nimittäin useimmiten suojassa sekä kansainvaelluksilta että ryöstäjien hyökkäyksiltä.”

”Ja miksi se oli niin?” Philip kysyi.

”Alueelle on melko vaikea päästä, sillä sitä ympäröivät vuoret, Kaspianmeri ja valtava Karakum-aavikko. Aavikko onkin muuten tehnyt ahaltekinhevosista niin sitkeän ja vahvan rodun. Näiden hevosten on kestettävä äärimmäistä kuumuutta. Karakum on Keski-Aasian kuumin aavikko.”

Elisabet meni nyt orin luo ja silitti sen samettisen tuntuis-ta karvaa. ”No, kuumuuden takia sinulla ei ainakaan tule olemaan täällä ongelmia, kaunokaiseni. Meidän on pikem-minkin oltava huolissamme, ettet sinä vain palele.”

Hruštšovin merkistä eräs poika talutti nyt Elisabetin hämmästykseksi toisenkin hevosen heidän luokseen. ”Karabahilainen ori”, Elisabet huudahti. Yleensä hevoset tunsivat lähes taianomaista vetovoimaa häntä kohtaan, ja hän itse hevosia kohtaan. Elisabetin ihmetykseksi hevonen kuitenkin puuskahti ja käänsi päänsä rajulla liikkeellä pois Elisabetista ja lähti kävelemään Philippiä kohti.

”Ei voi olla totta”, Philip sanoi. ”Uskomatonta, että jokin nelijalkainen pitää enemmän minusta kuin vaimostani.” Sitten hän lisäsi neuvostoliittolaisiin vieraisiin päin kääntyneenä: ”Te varmasti tiedättekin, että Elisabetin ympärillä pyörii yleensä vähintään kymmenen nelijalkaista otusta. Kotona ne ovat hänen corginsa, jotka peittävät hänet aaltoilevan maton lailla.”

Sillä aikaa kun Hruštšov nauroi, Bulganin sanoi: ”Hevosien nimi on Zaman, Sir.” Bulganin oli selvästi nolona hevosen reaktiosta kuningatararta kohtaan.

”No, hevosella on hyvä maku”, Elisabet sanoi ja kallisti päätään.

”Luultavasti se vain tietää, että se on tosiaankin tarkoitettu Edinburghin herttualle”, Hruštšov sanoi. ”Bulganin matkusti henkilökohtaisesti Azerbaidžaniin valitsemaan hevosta Teitä varten, Sir. Meidän siittolassamme on kasvatettu tätä kuuluisaa Karabah-rotua jo keskiajalta lähtien.”

”Miten hieno yllätys.” Philip silitti hevosta.

”Rotu on kehitetty persianarabeista ja arabianhevosista”, Hruštšov selitti innoissaan. ”Ne elävät pääasiassa eteläisen Kaukasuksen alueella Georgiassa, Azerbaidžanissa, Armeniassa ja Vuoristo-Karabahissa. Se on hyvin jalo ja vanha rotu. Ai niin, eikä tämä ole suinkaan ainoa lahja, joka meillä on mukanamme Teille. Toimme vielä Annelle kolme kuukautta vanhan karhun.”

Hruštšov sanoi tämän niin ohimennen, aivan kuin kyseessä olisi täysin jokapäiväinen lahja.

”Karhunko?” Elisabet kysyi äimistyneenä. ”Tarkoitatteko pehmolelua?” Mutta pehmolelukarhuilla ei ollut ikää, ellei Hruštšov sitten tiennyt, koska se oli valmistettu.

”Meillä on myös pehmolelukarhu”, neuvostoliittolainen vieras vakuutteli kiivaasti. ”Mutta Nikki on oikea karhu. Varmuuden vuoksi veimme sen saman tien Lontoon eläintarhaan.”

”Niin.” Elisabetista tuntui, että tämä oli hänelle liikaa. ”Se oli varmasti viisas päätös.”

Kun Elisabetin hämmennys oli hieman helpottanut, hänen oli sittenkin pakko hymyillä. Oma pieni karhu! Anne olisi haltioissaan.

”Mutta ei siinä vielä kaikki.” Hruštšov nyökkäsi eräälle hänen saattajistaan, joka oli seissyt valmiina odottamassa, ja sitten Elisabet ja Philip, jotka olivat kuitenkin täysin tottuneita saamaan runsaasti lahjoja vierailtaan, katsoivat hämmästyksissään, kuinka kaksi miestä kantoi todellisen lahjavuoren sisään linnaan, missä Hruštšov ja Bulganin sitten esittelivät nämä lahjat hallitsijaparille. Mukana oli paljon erilaisia lastenkirjoja, makeisia, lipas, jonka sisällä oli timanttikoristeinen kampa, jossa oli Uralilta peräisin olevia erityisiä kiviä ja jonka sai Elisabetin äiti, ja vielä toinen kampa, jossa oli timantteja ja safiireja ja joka oli Elisabetille, ja sitten vielä viitta, jota koristivat arvokkaat turkikset, yksi maalaus ja valikoima viinejä.

”Herra Bulganin, herra Hruštšov”, Elisabet sanoi, ”mieheni Edinburghin herttua ja minä kiitämme teitä teidän hämmästyttävästä anteliaisuudestanne.”

”Ja me kiitämme Teitä kovasti sydämellisestä vastaanotosta”, Hruštšov vastasi, ja Elisabet näki, kuinka rehellisesti Hruštšov tätä tarkoitti, myös kun tämä lisäsi: ”En olisi osannut odottaa tällaista. Odotan ilolla jälleennäkemistämme.”

Kuningattaren voiman vuodet

Vuonna 1956 Englannin ja Kansainyhteisön kuningatar Elisabet II on juuri ehtinyt asettua rooliinsa, kun hän joutuu suurien haasteiden eteen. Maailmanpoliittinen tilanne kärjistyy Suezin kriisin myötä, ja samaan aikaan hovia piinaavat sitkeät huhut prinssi Philipin salasuhteista.

Perhe-elämää varjostaa myös kuningattaren sisaren, prinsessa Margaretin seurustelu eronneen miehen kanssa. Skandaali on valmis, kun Margaret pyytää lupaa avioliitolle. Lehdistö ottaa Elisabetin hampaisiinsa ja kansan mielipide jakautuu kahtia. Miten hovi pääsee takaisin erityisesti nuoren väen suosioon?

Eva-Maria Bastin *Kuningatar Elisabet* on Elisabet II:n elämästä kertovan trilogian toinen osa. Se valottaa kiehtovalla tavalla kuningattaren ensimmäisiä, äärimmäisen haastavia vuosikymmeniä hallitsijana.

9 789524 031097

ISBN 978-952-403-109-7

84.2

www.bazarkustannus.fi